

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Helge Gismarvik Høvik, 5557 2236

Vår dato
05.03.2015
Deres dato

Vår referanse
2014/15493 734.3
Deres referanse

Til
Helse Fonna HF ved adm. dir.
Helse Bergen HF ved adm. dir.
NKS Olaviken
Alle kommuner i Hordaland

Innleggelse av demente pasienter i psykiatriske akuttmottak

Fylkesmannen har mottatt henvendelser angående forsvarligheten av innleggelse av demente pasienter i psykiatriske akuttmottak. Det vises blant annet til at dette kan stride med kravet til faglig forsvarlighet, at denne pasientgruppen er spesielt følsom for å bli flyttet, og at enhver flytting er forbundet med økt forvirring og dødelighet. Det er videre nevnt for fylkesmannen at helsetilbudet på kommunalt plan muligens er utilstrekkelig og en medvirkende årsak til akutte innleggelser.

Utgangspunktet er at demente pasienter har rett på helsehjelp, på lik linje med alle andre. Dette gjelder uavhengig av om personen har hatt psykiske problemer tidligere, og uavhengig av om pasienten er «vanskelig å takle». En pasient som har psykotiske symptomer, forvirring, utagering med videre kan være vanskelig å gi god hjelp og utredning. Man må like fullt takle situasjonen og gi pasienten et best mulig tilbud. For de fleste pasienter vil dette kunne ytes i kommunen, for noen vil det korrekte stedet for en tid være i spesialisthelsetjenesten. Det er viktig og nyttig å skille mellom en langvarig/kronisk tilstand og en akutt krise. Likeledes må man differensiere mellom problemer på grunn av manglende ressurser, kontra behov for spesialisert faglig kompetanse og eventuelt behov for tvang for å gi forsvarlig helsehjelp.

Vi er enig i at flytting av personer med demens bør unngås så langt som mulig. Kommunene har derfor ansvar for å tilpasse bemanning og sørge for nødvendig kompetanse ved sine sykehjem. De må så langt som mulig, forsøke å håndtere demente pasienter, også når det oppstår akutte og vanskelige situasjoner. Kommunene må for eksempel vurdere å kalle inn ekstrapersonell når det er nødvendig.

I en akutt situasjon må lege og helsepersonell i primærhelsetjenesten alltid vurdere om de er i stand til å håndtere og behandle pasienten, det gjelder også for personer med demens. Hvis pasientens behov overstiger mulighetene for å gi hjelp i kommunen der og da, bør de ansvarlige i første omgang kontakte spesialisthelsetjenesten for råd og veiledning. Noen ganger vil dette være tilstrekkelig til å løse situasjonen. Andre ganger vil innleggelse i spesialisthelsetjenesten være aktuelt.

For en del av de akutt voldelige og utagerende pasientene er det de psykiatriske akuttmottak som er alternativet i dag. Helseforetakene har, dersom denne «inngangsporten» oppleves som lite hensiktsmessig, plikt å organisere seg slik at de er i stand til ivareta plikten til å yte

nødvendig helsehjelp også for denne gruppen. Kommunene har på sin side, plikt til å stille opp og gi nødvendige tjenester når pasienten er utskrivningsklar.

Dersom problemet som blir tatt opp i henvendelsen til oss er av et visst omfang, ser Fylkesmannen det som naturlig at partene vurderer å legge noen føringer om dette inn i aktuelle samarbeidsavtaler.

Med hilsen

Helga Arianson
fylkeslege

Helge Gismarvik Høvik
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.